

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Samordnad planering för urbana stationssamhällen 2013-03-06

Lena Dübeck,
lena.dubeck@boverket.se

Boverket

myndighet för samhällsplanering, byggande och boende

Boverket ska i frågor inom sitt verksamhetsområde bland annat

- verka för ökad kunskap och för hållbar utveckling och samordning av de statliga myndigheternas arbete med att ta fram underlag för tillämpningen av 3–5 kap. och 6 kap. 19–21 § § miljöbalken samt plan- och bygglagen...
- aktivt ge råd och stöd, utöva tillsyn, ge tillsynsvägledning och ha uppsikt i enlighet med lagar och förordningar,
- ge vägledning i frågor som berör plan- och bygglagen.

God bebyggd miljö

Enligt instruktionen ska Boverket inom sitt verksamhetsområde samordna uppföljning, utvärdering och rapportering i fråga om miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.

Miljömålsarbetet är en bullersamordning i sig. Boverket följer utvecklingen och förbättrar indikatorer.

Boverkets målområde Hållbara städer

En plattform för samordning av olika sektorsfrågor kopplat till planering

Aktuella regeringsuppdrag (urval)

Regional utveckling

- Regionalisering av nationella mål, planer och program (28 februari 2014).
- Sambandet mellan det regionala tillväxtarbetet och kommunernas översiktsplanering (31 mars 2014).

Planering och byggande

- Förbereda och genomföra PBL-seminarier (30 september 2013).
- Uppdrag att redovisa planeringsförenklande åtgärder m.m. (delredovisning 31 mars 2013, slutredovisning 31 december 2013).
- Uppdrag att utvärdera vissa tillväxt- och konkurrensbestämmelser i plan- och bygglagen (15 april 2013).

Webbseminarium

13 mars klockan 13:00 - 16:00

Översiktsplanen i sina regionala sammanhang

www.boverket.se/kalender

Varför översiktplanering i regionalt sammanhang?

Regionens förväntningar på kommunens översiktsplaner.

Fysisk planering i ett regionalt perspektiv.

Mellankommunalt samarbete kring strukturbilder.

Samspel mellan översiktplanering och trafikinfrastrukturplanering.

Översiktplanering och vattenplanering integrerat.

Vision för Sverige 2025

Hur ser det
hållbara samhället ut
år 2025 om vi ska nå de
nationella målen till år 2050?

- Omfattande **dialog** med samhällsplaneringens olika parter i hela landet
- 4 viktiga **megatrender** från omfattande omvärldsanalys
- 12 **Sverigebilder** med viktiga frågeställningar inom områden som bebyggelse, ekonomi, infrastruktur samt natur, landskap och miljö

I Sverige år 2025...

...bor vi till
övervägande del i
storstadsregionerna

...lever vi vårt
vardagsliv nära
bostaden och vi
går, cyklar och rör
oss i den blandade
staden

...underlättas våra
dagliga resor av
snabba
spårförbindelser inom
och mellan
regionerna

Det handlar om att...

**Hantera växande
stadsregioner**

**Skapa en hållbar
livsmiljö i och
kring staden**

**Regional
utveckling
behöver utbyggd
kollektivtrafik**

Hantera växande stadsregioner

I Sverige år 2025...

- Är vi på väg mot flerkärniga storstadsregioner
- Binds tätorternas kärnor samman med snabba spårbundna kommunikationer
- Samverkar regionala organ och kommuner kring utvecklingen av hela regionen

Hantera växande stadsregioner

Varför?

- Snabbt växande städer ökar behovet av bostäder, kommunikationer och service
- Helhetsyn och långsiktighet krävs
- Bostäder finns inom pendlingsavstånd

Hur?

- Utvecklad spårburen infrastruktur
- Kraftiga åtgärder för att minska biltrafiken i städerna har genomförts
- Förbättrad kollektivtrafik och gena stråk för gående, och cyklister
- Ökad funktionsblandning och förtätning
- Bostadsbrist löses alltid regionalt

Skapa en hållbar livsmiljö i staden

I Sverige år 2025...

- Har vi gjort plats för människor i staden och ökat tillgängligheten i närmiljön
- Har bilen valts bort och städernas centrum är bilfria
- Pågår integreringen av förorterna med städerna
- Växer den stadsnära landsbygden

Skapa en hållbar livsmiljö i staden

Varför?

- Underlätta människors vardagsliv och minska resursanvändningen
- Klimatförändringarna måste mötas med anpassningsåtgärder
- Förbättra tillgängligheten, få friskare luft och skapa grönare stad med plats för utevistelser, bostäder och närservice

Hur?

- Begränsa biltrafiken i städerna genom styrmedel och fysisk planering
- Gynna effektiv kollektivtrafik i städerna och på den stadsnära landbygden
- Ökat fokus på kvalitet i parker, naturområden och offentliga miljöer
- Öka stadens täthet på ett planerat sätt

Urbana stationssamhällen

- Hållbar utveckling fordrar ett helhetsperspektiv
- Kräver samordnad planering
- Sammanvägning av kvaliteter
- Samverkan i tidiga skeden
- Se till ortens förutsättningar, karaktär och identitet
- PBL ska tillämpas så att människor erbjuds en god livsmiljö för framtiden
- Översiktsplanen ett strategiskt dokument
- Översiktsplanen är ett verktyg där kommunen kan visa hur man avser att hantera bullerfrågor

Planer som styrmedel för att minska samhällets klimatpåverkan

Koncentrera boende och **arbetsplatser** runt noderna.

Planera för attraktiva **parkeringsmöjligheter** vid hållplatser (både cykel och bil).

Restriktiv hållning till utbyggnad av väginfrastruktur och bilparkering i tätorter.

Kommunen kan styra genom översikts- och detaljplan.

Länsstyrelsen ska tillhandahålla **planeringsunderlag** och ge **råd** samt lämna **sammanfattade redogörelse**.

Den Goda staden samverkansprojekt 2005 - 2010

Utdrag ur slutsatserna:

Lösningar måste utgå från de övergripande målen om hållbar stadsutveckling. Behåll centralt placerade järnvägsstationer som noder och prioritera kollektivtrafiken dit. Se över parkeringsregler och taxor och utforma gaturummen som attraktiva platser att vistas på.

Så får vi
Den Goda Staden

DEN GODA STADEN

Den Goda staden samverkansprojekt 2005 - 2010

Utdrag:

Överskridande av tillåtna nivåer för buller och annan lokal påverkan kan inte mötas genom att tillämpa skyddsavstånd utan kräver kreativa lösningar som ligger ”utanför”ramen. En öppen samverkan mellan olika sektorsansvar är nödvändig.

Med rätt kunskap behöver inte buller vara ett planeringsproblem. Skärmar och avstånd är inte lämpliga i den täta staden. Med blandade funktioner i olika våningsplan, adsorberande fasadmateriäl, lugna gårdssidor och tysta beläggningar kan många situationer lösas.

Identifiera problem tidigt i planarbetet och utred behovet av särskilda bulleråtgärder successivt. Väg in nyttor mot risker. Alla beslut ska föregås av tillräckliga beslutsunderlag.

Ansvar för buller

Naturvårdsverket har ett nationellt samordningsansvar för omgivningsbuller.

Boverket ska beakta ljudmiljön i den fysiska planeringen, ger ut tillämpningsföreskrifter om bland annat bullerskydd genom BBR och följer upp och utvärderar mål för bland annat buller inom miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.

Många flera centrala myndigheter har delansvar

Aktuellt arbete med bullerfrågor

Nationell samordning

Naturvårdsverket ska särskilt samordna myndigheternas arbete avseende omgivningsbuller för att effektivisera, stärka och tydliggöra svenska myndigheters hantering. Syftet är att identifiera och beskriva målkonflikter samt att om möjligt lösa dessa.

Särskild utredare

En särskild utredare ska se över hur samordningen av planläggning och lovgivning enligt plan- och bygglagen med prövning och tillsyn enligt miljöbalken ifråga om buller kan öka.

Naturvårdsverket och Boverket ska båda föra en dialog med utredaren i sina respektive uppdrag.

Storstadskommunerna har tagit fram egna policies-

Aktuella regeringsuppdrag om buller

- Uppdrag att utarbeta vägledande underlag vid planering för och byggande av bostäder inom områden som är utsatta för buller från hamnar, industrier och annan liknande verksamhet.
- Uppdrag att föreslå författningsändringar i syfte att stimulera byggande av student- och ungdomsbostäder. Bullerfrågan utgör en viktig del av uppdraget.(1 juli 2013).
- Riktvärden för flygbuller (30 april 2013).

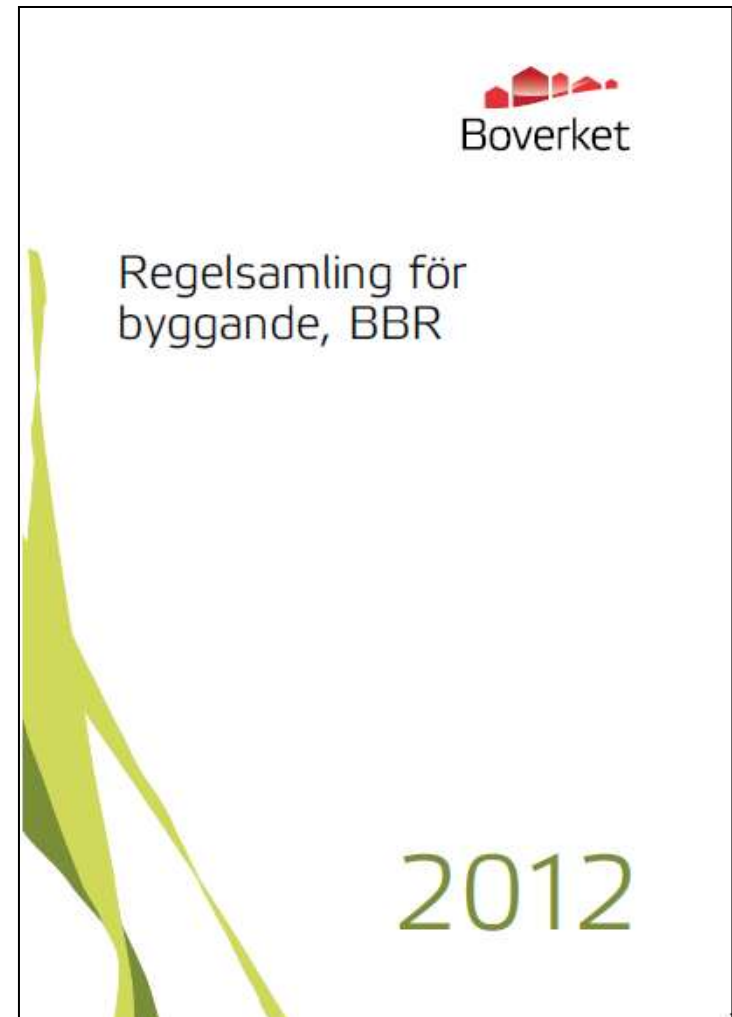
Boverkets publikationer (urval)

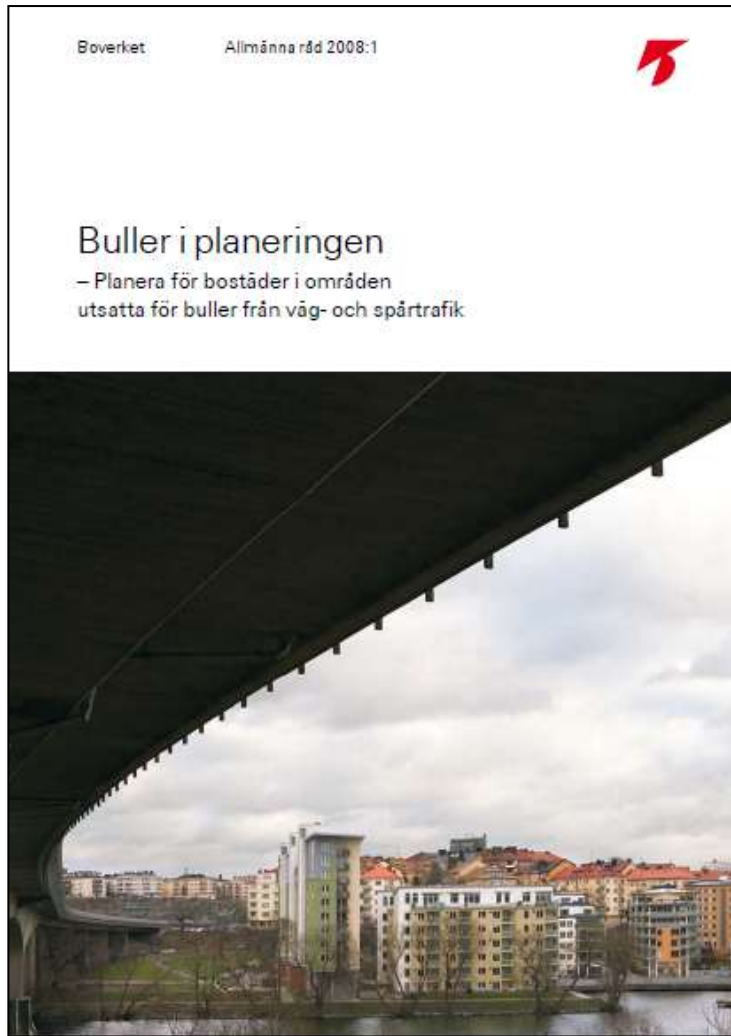
Regelsamling förbyggande, BBR

Kap 7. Föreskrifter och allmänna råd till PBF och PBL om byggnaders utformning. Allmänt råd om ljudklasser.

Bullerskydd i bostäder och lokaler, Handbok

Buller i planeringen. Allmänna råd 2008:1

Trafikbuller och nybyggda bostäder Rapport 2011:10

Huvudregel vid planering av nya bostäder

Planen bör säkerställa att den slutliga bebyggelsen genom yttre och inre åtgärder kan utformas så att kraven i Boverkets byggregler uppfylls.

Planen bör även säkerställa att bebyggelsen kan placeras och att yttre åtgärder kan utformas så att 55 dBA ekvivalentnivå utomhus (vid fasad och uteplats) kan erhållas med hänsyn till trafikbuller.

Planen bör även säkerställa att bebyggelsen kan placeras och att yttre åtgärder kan utformas så att 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad uppfylls.

AVSTEG

Avvägningar mellan kraven på ljudmiljön och andra intressen bör kunna övervägas:

- i centrala delar av städer och större tätorter med bebyggelse av stadskaraktär, till exempel ordnad kvartersstruktur.

Avsteg kan också motiveras vid komplettering:

- av befintlig tät bebyggelse längs kollektivtrafikstråk i större städer
- med ny tätare bebyggelse, till exempel ordnad kvartersstruktur, längs kollektivtrafikstråk i större städer.

Kunskapsunderlag behöver förbättras beträffande regelverkens tillämpning.

Under året har dialog förts med bland annat länsstyrelserna och ett antal kommuner om tillämpningen av Boverkets vägledning och allmänna råd inom området. Tydligare styrning om när man kan göra avsteg efterfrågas. Mer enhetlig tillämpning ska utvecklas.

Boverket menar att det är rimligt att tillämpa avsteg. Viktigt med helhetsmässig bedömning och inte minst bullermässig helhetsbedömning.

Buller frågorna mycket heta, Boverket stärker sin organisation inom bullerområdet.

Ändamålsenlig struktur

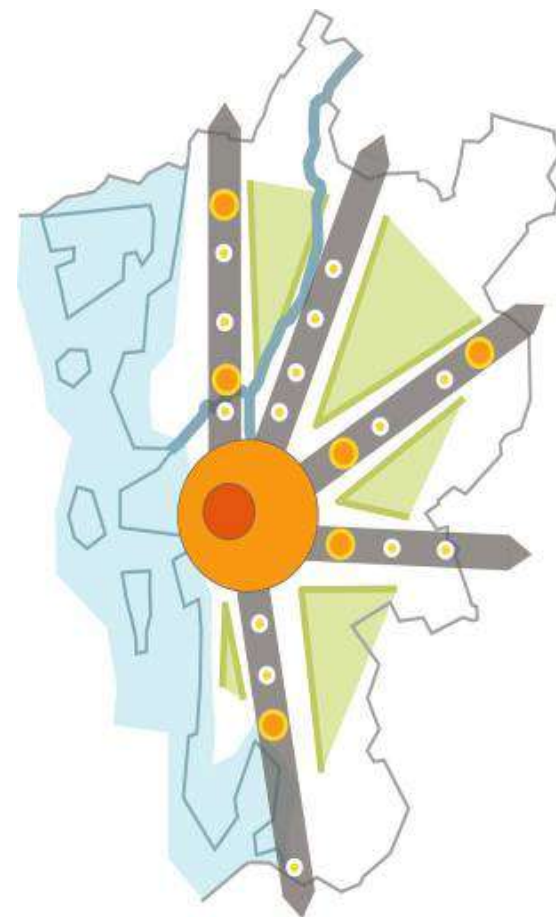
2 kap. PBL

2 § Planläggning ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekten samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

*1. en **ändmålsenlig struktur** och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,”*

6 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

*1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av **en god helhetsverkan**,*

Sammanställning och spridning
av erfarenheter från uppdraget
att stärka tryggheten i stads-
och tätortsmiljöer – slutrapport

Uppdrag att stärka tryggheten i stads- och tätortsmiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv och att redovisa hur trygghets- och samhällsplanering och bebyggelseutveckling. Uppdraget omfattade kunskapsspridande insatser och spridning av goda erfarenheter från projekten.

Samhällsplanering som
stimulerar till fysisk aktivitet
slutrapportering av ett regeringsuppdrag

Boverket har under 2011-2012 haft regeringens uppdrag att samordna och utveckla arbetet med samhällsplanering som stimulerar till fysisk aktivitet i vardagen.

Planera för rörelse!
**Konferens om
samhällsplanering som
stimulerar till fysisk
aktivitet i vardagen**

**Stockholm den 24-25
april 2013.**

www.boverket.se

Samordning av planering enligt PBL och transportinfrastruktur.

Utvecklingsarbete pågår för hur kommunal planering på bästa sätt kan fasas ihop med det nya regelverket för infrastrukturplaneringen.

En vägledning ska tas fram till för att ge överblick över systemen och möjligheter till samordning.

Bytespunkten som mötesplats i Skåne

Attraktiva bytespunkter med människan i centrum
MAJ 2011

Kvalitetskriterier för
bytespunkter

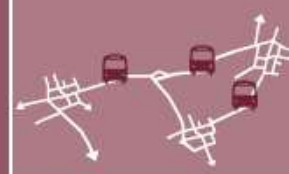
FYSISK

LOKAL

REGIONAL

FYSISK

SOCIAL

MÖTESPLATSER

AKTIVITETER

INTEGRATION

IGENKÄNNLIGHET

SÄRART

OMSORG

MÄNSKLIG SKALA

KLIMAT

Bytespunkten som mötesplats i Skåne

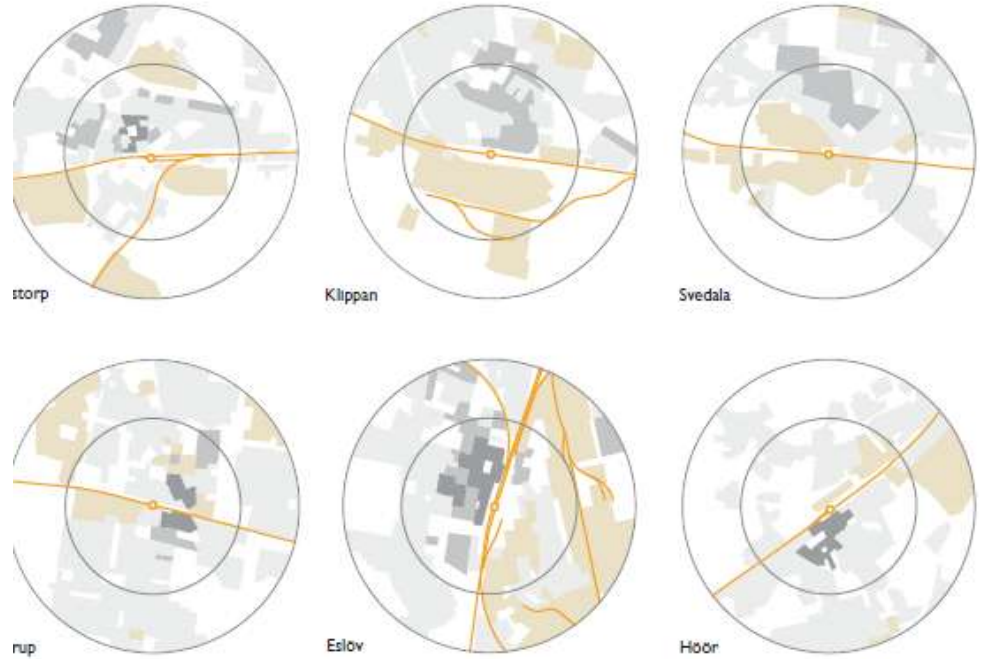
Människan och platsen i centrum

Gehl Architects

Bild ur "Stationsnära läge"

TILLGÄNGLIGHET

TRYGGHET

Gehl Architects

Värderas som analysverktyg för bytespunkter, med betygssättning från 1-4 inom de olika delområdena.

En god livsmiljö

Att tänka i ortens kvaliteter.

Vardagsliv och levnadsmönster.

Arbetsstillfällena i orterna.

Tillämpa helhetstänkande enligt PBL.

Samhällena ska kunna utvecklas långsiktigt till fullständiga livsmiljöer,

Tillämpa ortsanalyser, bygg på och utveckla ortens egenvärde

Urbana stationssamhällen

Hållbar utveckling

Social, ekologisk ekonomisk dimension samtidigt

Långsiktigt perspektiv

Tryggt och säkert

God livsmiljö

Tillgänglighet i flera bemärkelser,

Vilka funktioner ska man ha nära stationen?

Inte bara bostäder,

Attraktiv stad

Ortsanalys

Helhetsgestaltningar av offentliga miljöer,

Stärka trygghet och identitet

God arkitektur och ändamålsenlig utformning

Medborgardeltagande/aktördialog

Dialoger och samrådsprocesser

Boverket vill stödja och fånga upp